This PDF you are browsing now is a digitized copy of rare books and manuscripts from the Jnanayogi Dr. Shrikant Jichkar Knowledge Resource Center Library located in Kavikulaguru Kalidas Sanskrit University Ramtek, Maharashtra.

KKSU University (1997- Present) in Ramtek, Maharashtra is an institution dedicated to the advanced learning of Sanskrit.
The University Collection is offered freely to the Community of Scholars with the intent to promote Sanskrit Learning.

Website
https://kksu.co.in/

Digitization was executed by NMM

https://www.namami.gov.in/

Sincerely,

Prof. Shrinivasa Varkhedi
Hon'ble Vice-Chancellor

Dr. Deepak Kapade
Librarian

Digital Uploaded by eGangotri Digital Preservation Trust, New Delhi
https://egangotri.wordpress.com/

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

श्रीरामः॥

श्रीगणेशाय नमः॥नत्वामुरारेश्वर शारविन्दं श्रीमा
त्तानन्दयतिप्रसिद्धः॥तोमास्वतीशिष्यहितार्थमाहशाके
विहीनेराशिपन्चखेकैः १०२१॥१॥शाकोनवाद्रीन्दुकृता
नुयुक्तः ३१७९कलेर्भवत्यब्दगणस्तुयुक्तः॥वियन्नभोलोव
नवेद ४२००हीनः शास्त्राब्दपिण्डः कथितस्सउच॥२॥कृ
तयुगाम्बरवह्निभि३०४४उज्झितोगतकलिः किलवि

श्रीरामः॥

१

K K S U LIBRARY
RAMTEK
441106
M1320
Dist. Nagpur
Checked 2012
Accession No.:
~~10398~~ M1320

मि

क्रमवत्सरः॥शारकुत्ताशनचन्द्र १३५वियोज्जितोभव
ति शाकउहन्दितिमण्डले॥३॥अथप्रवन्द्यैंठिरोपदेशंता
त्सूर्यसिद्धान्तसमंसमासात्॥शास्त्राब्दपिण्डः स्वरशून्यदि
१००७ध्वस्तानाग्नियुक्तो३४९षशतै८००र्विभक्तः॥४॥
लब्धंनगैः७शेषितमक्ष६युक्तो सूर्यादिसंवत्सरपाकःस्या
त्॥शेषंहरे८००प्राज्झ्यपथ७जाशा१०८लब्धंरवे

Time! ~~इमस्वतांपरिलेखाधिकार~~
भास्वत परिलेखा
धिकार:
पत्रे :- (18)
(भास्वत्यां परिलेखाधिकार ग्रंथ)

१

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

२

रोदयिकोध्रुवः स्यात्॥५॥ सहस्त्र १००० निघ्नः खविचू १०
नितोऽयः खसिद्धं २४० नभवक्रे २७०० शेषः॥ खपञ्च ५०
संयुक्तदशा १० घ्नशुद्धे खचन्द्राष्ट ८१ भागा भ्यचिकः २२२
ऊः॥६॥ नुद्रा ११ हतो वेद ४ युतस्त्रिवेद ४३ शेषः षष्टि ६४ गु
णारदाढ्यः॥ पृथक् खखागा १०० घ्नयुगेन्दुकेन्द्रशुद्ध
ध्यष्ट भागाद्दनखा २० शयुक्तः॥७॥ केन्द्राद्भवघ्नादिषु

२

नेत्रचन्द्रे १२५ लब्धोनितोमध्यविचुध्रुवः स्यात्॥ मध्यध्रुवा
हीनयुताद्भवक्रे २७०० विचुध्रुवः स्याद्ध्रुततः क्रमेण॥८॥ प
तः शरघ्नोपनगनेत्र २७ युक्तस्त्रिनन्द ९३ शेषो गगनाङ्क ६०
निघ्नः॥ द्विरिन्दुरामा ३१ घ्नखराम ३० हीनः सारोदयचन्द्रात्पुन
रङ्कचन्द्रैः १६॥९॥ पलप्रमाषट्शिनहतादशा १० त्यापुनः स्वमु
नक्यागुणिता क्रमेण॥ शतो १०० द्धृतं तद्दशाकरवेः स्याद्धनं

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

वबन्द्रखल्वुकेन्द्रकेव ॥१०॥ गतिश्चो ध्वा १३ खनागा २०प्र
कल्पाद्यं स्वमृगाग्रकेः ॥ कुमध्यास्यश्विमेपूर्वे क्रमात्स्वविव
येग्रहः ॥११॥ देशान्तरं दृग्गणितात्प्रसाध्यमितीहकल्पान्त
समो ध्रुवः स्यात् ॥ बीजं सुगोप्यं कर रोशतारो शिष्याय देयं
पारोन्दिताय ॥१२॥ इति पञ्चसिद्धान्तसौर्यतिथ्यादिध्रुवा
धिकारः प्रथमः ॥ ॥ शास्त्रादिसौराब्दगणात्स्वलेवीवर्षा
धिपास्सघ्न १ हृतावशेषाः ॥ १ शुक्रेन्दुवाक्पतिसूर्यसौम्य

शनैश्चराराः क्रमशो भवन्ति ॥१॥ अब्दोऽर्कनिघ्नोरविमा
सयुक्तस्सघ्न १ वशेषारविमासनाथाः ॥ शेशुक्रसूर्यारस
रज्यसौरिचन्द्रायुगात्सावनमासतोन्ये ॥२॥ अब्दः पथ
कखेश ११० गुणाः शराग्नरामाङ्क ९३ १ पलघ्नेन्द्रियवन्द्र १५
युक्तः ॥ तत्षष्टि ६० शेषादिषुभिर्पर्युगानिलघ्नानिशेषा
ऽङ्गिरसः समाः स्युः १५ ॥ अब्दे खेश ११० गुणोदयाः षाष

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

पूर्वोन्दिव १०८० स्तथा॥ भास्वत्कोकरसोनित्यं समतं मिरोदित
म्॥१६॥ शास्त्राब्दपिराऽवसुवन्हिषड्३८३ः सशीतरश्मि
र्ज्वलनो३१महोजः शताहतद्वादशराशिवक्रैः १२०० शेषा
ऽच्चिवारौ५४२वयुतोद्वचन्द्रात्॥१७॥ सोघरवखाश्वि
२०० घ्नमचोद२१० घ्नात्तिथीन्दु१५ पलघ्नाऽरसाखि०
२६ हीनः॥ शताहतो यः खनवा२० घ्ननेत्रसूर्या१२२ ऽ
जोषाब्दनखा२१० युक्तः॥१८॥ खेषुस्वर७५० घ्नोऽङ्क

४

४

॥१६॥

शितोद्वमाभ्यकुन्ते पेसत्तद्वात॥ खंवेदनिघ्नोऽ ऽ नवेऽ
युक्तः॥१७॥ १५

राराग्नि३५९ युक्तः शनिर्दशघ्ना१० त्सहितस्वराक्रै ११९॥
अथबीजम्॥ शास्त्राब्दपिंऽ ऽकुरोत्तात्कुजादेस्सूर्या१२ म्व
रान्दिरैः० तिथि१५ खेषु५० वेदैः॥४॥ लब्धंक्रमेणाष्टशतैः
८०० फलंतद्वन्द्रा१ष्टतत्वा२५ च्चिशराङ्क१ शिष्टम्॥
२०॥ भौमेष्टाग्निरसाः ६३८ पलैक१ सहिता शेषाद्गुणागेन्द
वः १८२ सघ्नाग्निस्व३१ पलागुरोराशिदिशा१० नन्दाल
न्वितेवेध्रुवे॥ २५ क्रेव्योमशराद्रयो७५० ऽगगुणा३१ युक्

५९८

५

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

सौरे खवेदाः ४० पले लोकाद्धी ४३ खनद्वये २९० जिन २४ युता
राहोर्गतेवत्सरे ॥२१॥ शतिपञ्चेसि द्वानासौर्यग्रह ध्रुवाचि
कारो द्वितीयः ॥ ॥ त्रि रा ३० ऊ रा मेषमुखार्कमासादिनेस्समे
ता सतुवासरानाः ॥ ध्रुवन्दमतन्नगा ७ मनुरोषवारा भव त्पद
मुखाद्युनाथाः ॥१॥ चन्द्रा १ खिखखनि ३ युग ४ भूतपरसाद्रखा
तकैद्वष ६ द्वाराप भूरोविष या खपयथाक्रमेरा ॥ मेषादिराशि
षुखराम ३० युरोषुदेया मास्यत्यहर्गरा ३ नांशकसंयुतः स्यात् ॥२॥

५

५

प्रथसंक्रानिदिनगरामाह ॥ वृषमस्याम्बरवन्हि ३० युग्मस्य
न्दुरसाद्दस्तथा ॥ त्रिनन्दाः ९३ कर्कटघोनकाः सिंहे वत्वारिमा
नवः १२४ ॥ युवत्वायेवभूतेन्दु १५५ तुलायांषड्भोन्दवः ॥ १८६ ॥
प्रलोभूपतिनेत्रारा २१६ धनुषीष्वखिलोवनम् २४५ मक
खेदसप्ताखि २७४ कुंभेवत्वारिखाग्नयः ३०४ ॥ मीनेवेदाग्नि
रामाखे ३३४ मेषयुगरसाग्नयः ३६४ ॥ ५ ॥ इत्यहर्गरामासा
र्यस्वरूपोक्तिथयः प्रदेयाः प्रथक्शता १०० घ्नाः क्रमराख

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

खराज्ञः ॥ शेषाद्य भुक्तोनितभोग्यपनिष्ठाच्छता १०० न्नयुक्तो भ्यधि
कः स्फुटः स्यात् ॥ ६ ॥ सूर्यस्त्रयं वाहु २ रवी १ २ १ २ न्द्र १४ भूपा १६ ध
ना १७ नरेन्द्रू १९ कुजमा २१ जिना २४ ख्वा ॥ सप्ताश्विन २७ ख्वन्द्रगु
णा ॥ ३१ रसाग्नी ३६ द्व्यष्टी ४२ मनु ४९ स्सप्तशराः ५७ शराङ्गा
६५ ॥ ७ ॥ पंचाद्रयो ७५ वेदगजाः ८४ कृताङ्गा ९४ स्त्रिखेन्दवो
१०३ भानुभुवः ११२ कुसूर्याः १२१ ॥ अष्टाश्विचन्द्राः १२८ शार
रामचन्द्रा १३५ खेन्द्राच्चिचन्द्राः १४१ शरखत्रिराम ख १४५ ॥

६

त्वा

॥ ८ ॥ रविमष्टशुराङ्कुषष्टि ६० मि भागमाहरेत् ॥ लब्धाद्य
त्रिंशता ३० लब्धं राशिरेशः कालादिकम् ॥ ९ ॥ षष्टिभागतोय
च्छषंतात्षष्टिमच्यसंशोध्य दराढो भवति ॥ अथ तात्कालिक
कर राशमाह ॥ रूपो १ नेघुगराङ्कृत्वात्तदचोजन्मकालिकाम् ॥
सूर्यादयादिघटिकां विलिखेत्सपलांपुनः ॥ स्वोनकमाद्यो
स्फुटं कुर्याद्ग्रहस्तात्कालिकोभवेत् ॥ १० ॥ रवेर्भूतिकिसाचनम् ॥
भोग्याद्रवेस्तत्र १ गुणाच्छता १०० त्तात्सप्ता १७ न्विता स्यात्स्फु

(6)

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

८सूर्यभूमिः॥खनन्द९० निध्नास्तिथयः शशांकेकेन्द्रे
रात१०० ध्नास्तिथयः प्रदेयाः॥११॥केन्द्रः क्रमात्षट्शरसप्तद
स्त्रैः २७५६शोध्यो विचुखागशराब्धिदस्त्रैः २४५७॥इन्दुर्ध्रुव
न्दात्सहितः खसूर्य १२०२वरार्द्धभागोनयुतः समाद्धीत्॥१२॥
वरार्द्धभागा विषुवादिमासैः ख०चन्द्र१नेत्र१२द्वय२खचन्द्र१
खांशाः०॥पुनर्ध्रुवेन्दाङ्गनेषु५०लब्धं शीतांशुकेन्द्रतयु
त्तप्रकुर्यात्॥१३॥तत्प्रत्यहं स्युरशतांशखखाङ्गमोऽपोह्य

शैरवचनं स्फुटः स्यात्॥इन्दोः खंनृपा१ग्नि३रसाः६खव
न्द्रा१०नृपा१६जिनाः२४पंचगुणा३पर साब्धी४६॥१४॥ष
ष्टिः६०राराग७५कुनवा९१ष्ठ काष्ठाः१०८षड्ज्ञानवा१२६रा
समनृ१४३नवाताः१५६पंचाम्बुदाः१७५खांकमुवो१९०द्वि
खाखि२०२ चिखाखि२१३ज्ञात्खि२२२खरामदस्राः
२३॥१५॥पंचाग्निद्व२३५गोग्नियमाः२३९कुसिद्धा२४१
नेत्राब्धिद्व२४२गनिजिना२४३स्त्रिसिद्धाः२४३॥१६॥

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

मुनिर्नवत्य९०न्वितमोऽपमिन्दोरर्कोनवन्द्रातिथयः खनन्दैः ९००॥ शेषानखाङ्गा९०ङ्गगनाङ्गैः निघ्नाङ्गुनाय न्तराप्ता धटिका भवन्ति॥१७॥ राता१०० प्तमन्दाराता१००रो चित्ता राः षष्ठ्या६०हता मुनिहृता सुनाऽयः॥ १वंर वोन्द्रोयुतित खयोगास्सघ्नाऽन्वितावन्द्रगतिस्तुहारः॥१८॥ ऽर्कोनवन्द्राब्दराराचि४५हीनात्ततोऽवशिष्टाब्दराराचिलच्यम॥ सप्तायशेषकरणांचवाद्यंतन्त्राऽकाद्यास्तिथिवद्भवन्ति॥

१

॥१९॥ परेदले क्षुद्धवतुर्दशीतस्तिथ्यर्द्धभागाच्छकुनि। रवत्तुपात॥ नागस्तुकिंस्तुघ्नमितिक्रमेणा चत्वारिविद्धात्क रणानिनित्यम्॥२०॥ दिनेदिनेऽहर्गणरूपयुक्तः सप्ते वऽसूर्यैवखनन्द९०मिन्दौ॥ खखेन्दु१००कन्द्रेतुयुतं प्रकुर्यात्प्रग्वत्स्फुटीकृत्यतिथिः प्रसाध्यः॥ २१॥ राशिः स्फुटकीच्छरजाति२२५लच्यंखवन्हि३०निघ्नादवरो षतोराः॥ ततः पुनः षष्ठ्या६०हृतातुनाऽयं पुनरेवशेषंत॥२२॥

ऽवविनाऽयः

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

न

अयसंक्रान्तिकालायनम्।।रात१००तत्त्व२५रात्रा द्वै५०
वयादोन७५क्रमरास्त्रिया।।रविहिनवाष्ट्रगुरारवेःसत्र
मरामवेत२३।।तिथिनन्दत्रयोगानांद्विःपञ्चपरसद्विध
कम्।।क्रमेरोवत्तुहीयन्तेरसवेद४गजाटस्तथा ।।२५।।इति
पञ्चसिद्धान्तसौर्यतिथ्याधिकारस्तृतीयः।। ।।भौमेस्वरध्वा
द्युगुणात्कृताभ्त४पुनर्ध्रुवचन्द्रात्रिरात्रा३००भ्रहानम्।।
अष्टाष्टरोषःखखराम३००निघ्नःपन्द्रान्दिनिःरर

१

सोमसुतस्यशीघ्रम्।।१।।गुरुर्गुरारात्ध्वाद्युगरात्।।द्दशाभ्रवे
दाच्छिनि४४र्लच्चविवर्जितंवा।।वेदा४हतोऽथोगुरोरुभा
गयुक्तःशितस्यशीघ्रसहितःखशत्रैः१४०।।२।।रानिर्ध्रु
वचन्द्रान्तवलभनालच्चंभुवान्वितारव्युदयस्यमध्याः।।दि
१००ध्वाद्दनो१७नात्खनगांरा१०हीनात्त्रिभिर्भगुरार्किकु
जेज्यशीघ्रम्।।३।।प्रष्ट८००षु५००षं६००रानन्द९००
चतुःरात्रा४००ध्याःपञ्चग्रहाःषड्गतौष्यकेन्द्रात्।।षड्गो

१

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

नकेन्द्रे खवरेत्रसरा स्यात्षड्राचिकं वेद्धनमत्रकार्यम्॥४॥
आह्यंतु खराऽयदि षड्महीनं षड्राचिकं वक्र १२०० विशोच्य
खराऽम्॥ तुद्रा ११ नवेन्दू १९ द्विय मा २२ नवेन्दू १९ तुद्रा ११ ख
मोऽमोद्भवयुक्तहीनात्॥५॥ धना १७ ग७ नाग ८ त्रय ३ सूर्य
१२ निघ्नाद्दशोद्धृतेहीनयनं वमध्ये॥ पृथक्स्वरोध्वोनितके
न्द्रषड्भात्रिघ्नास्वखराऽनयुतः स्फुटः स्यात्॥६॥ यदाके
न्द्राचिकः शीघ्रः कन्द्रवऽनतोब्रजेत्॥ तदारुगराकेर्याज्याः
खव्योमभुजवन्द्रकोः १२००॥७॥ यदान्य

१०

१०

५

खराऽयतिस्तदा शुद्धं भोगः क्रियते फलानः॥ नप्राप्यते यत्र तदात्र
मंवात्पूर्वखराऽद्रषमत्रयुक्तम्॥८॥ भौमस्य खाग्नी ८० नगास
२७ खेशा ११० देवेन्दु १३३ जातीन्द्र १२ रगगो ९७ नगा पोः ५७॥ शस्य
र्न्द २७ मन्तोषु ५३ कुसप्त १७ षड्विस २७ दत्रिपखा ५३ गगुणा ३७
नवेन्दु १९ हि॥ गुरोर्न्दपाः १६ खाग्नि ३० गजत्रयं ३८ वषड्वेकयो ३६
रामयमो २३ न्दपा १६ कोः ९॥ भृगोर्द्विवेदाः ४२ कुगजाः ८१ खसूर्या
१२० व्योमाद्रि १५० नागेन्द्र १४८ मस १२ चिशैलाः ७३॥ १०॥ शने

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

दिशा १० व्दाः १२ कुयमा २१ नवेन्दू १९ द्विमयो १२ मङ्गलाष्टमच्छय
ख्व ॥ स्वशीघ्रात्पातितं यत्र मराऽलात्पातितं पुनः ॥ पञ्चराशिभविघ्नत्रि ३
घ्नाशास्तत्रकार्यतः ॥ ११ ॥ भादिः कृत ४घ्नोऽङ्कहतोग्रहस्तुराश्यादि
रङ्कैर्गुणितः कृता ४घ्नः ॥ भादिभविघ्नादिषुराशिहारः शराकृता
२५ राशिमुखे शतं व १०० ॥ १२ ॥ घना १७ ग १७ नाग ८ त्रि ३ रवि १२
घ्नभुक्तेर्भोग्याहतायाः खसता १००० मूलच्छम् ॥ पुनेतुखरोऽसहिता
न्यथोनामन्दस्फुटाभुक्तिरियंकुजादेः ॥ १३ ॥ मन्दस्फुटाभुक्ति

११

११

इन्दो ९० केन्द्रो १०० मन्दस्फुटशीघ्रगतौ विशोध्या प्राग्वत्स्फुटा भोग्यगुणाशताप्ता १००० ॥ व
तुल्यभोग्येस्वमृणायथास्याद्वक्रातिचारे विपरीतशोध्या ॥ १४ ॥ रवेः स्वरा
ग्रहस्य ० नवति ९० ख ० मिन्दोः केन्द्रे शता १०० मूलं सोमसः खसिद्धौ ३४ ॥
पादोनदृ ॥ ४५ ॥ ग्राम ३ घनो १७ ख ० मेघो १७ च्य ३ इन्दो १७ ख ० सप्तो १७ व
निजादिकानाम् १५ ॥ त्रयोघना ३ ॥ १७ वि ख ३ भानवो १३ ॥ ३ ८ वत्रयोनाः ३ ॥ १७ घ ५
पञ्चनखाप १२० ग ७ राण्व्दाः ३ ॥ १७ कुजादिशीघ्रस्ववमूनयोमूनुनाः स्फुटो
रौद्रीरीतप्रवीरोः ॥ १६ ॥ वि २ वा १३ रिव २ गान्यर्वष्टदशा १० ऽमासे खक्रा
द्वेवक्रान्तिजादिषू ॥ लम् ॥ षडनयो ३६ द्वादश १२ राससमार्थाः पद्वेदा

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

१२

खिनः २४ सप्तरसाः ६७ क्रमेण ॥१७॥ स्वशीघ्रकेन्द्रस्य तु मराऽस्वार्द्धा
६०० पूर्वापरा वक्रगवासराः स्युः ॥ षष्ट्यब्दे ६० ऽष्टि १६ भपा गगुणाः ३७ कुद
स्त्रा २१ खवक्रादितः प्राक् परतोऽस्तगः स्यात् ॥१८॥ ३ वसु भ ८ खोवसु ८ ष
५ खषड्भास्त्रागुणखेटः परतोऽचिकोऽकात् ॥ बीजे स्तु गोऽप्यीरहखेवरास्ते
सिद्धान्ता तुल्याः खलु संस्कृताः स्युः ॥१९॥ अथ भानोरेव क्रोदयास्तज्ञानमाह ॥
भौमोगवक्रतिवक्रता शुविशरावतीतिः ६५३ स्वशीघ्रो नितिखघ्नेन्द्रसु
तस्त्रयोदशमुनौ ७१३ जीवखोरिषदपर्वते ६६ । २५ क्रः खेषुरसे ६५
खरा २५ तनयोवनेन्दुभागे पुनः कोटिल्यं परिहृत्य पुष्करगतिमार्गी

१२

भवेच्छीघ्रचित्ते ॥२०॥ भौमोस्तंदहनग्रहैः ९३ खजलदैः १७० सोम्यो रिवेदे ४६

प	खे	पा	खे	प	५	प	५	प	५	प	५	प	५
बु	य	शु	क	बु	य	शु	क	गो	व	ख	रा	भौ	बु
अ	स्त	अ	स्त	उ	द	उ	द	अ	अ	अ	अ	उ	द
		य	य	स्त	स्त	स्त	स्त	स्त	य	य	य	य	य
६८३		६१०		५७१		५१९		४६८		६६		११७	

व	व	व	व	व	मा	मा	मा	मा	मा		
६५३	७१३	७६६	६५	८८	३५	४७	४८	४७	३५	५५	३६
		व	२५	२	भौ	७	बु	व	२५	२६	

१३० । ११३४

ग्रुबुधौ मि मे ८० भृगुजोयमोरि
पुरसैः ६६ केन्द्रेऽत्र शीघ्रो नितेः ॥ नव्यस्तं शाशिजस्त्रियन्त्रगरसैः ६८३ काष्ठा
रिमिभैर्ग्रहैः ६१० स्तस्मिंस्वक्र १२०० विशाचित्ते समुदयं यान्ति ध्रुवं खेवराः ॥२१॥
अथ भागस्योदयास्तमाह ॥ पलप्रभात ४ त्वरया हृतास्वखाङ्क ९०० युक्ता स्फुट

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

कराससमा यदि स्यात्॥ याम्यात्तदा स्यादुदयो निशान्ते मुनेरगस्त्यस्य सुरारि
हन्तुः॥२१॥ ध्रुवन्दमष्टाष्टहतमत्रिदिग्भि १०ल्लेख्यं ध्रुवे र्युद्धलितं तु वक्रात्॥ १३
२७०० संशोध्य तेराहुरयं प्रतीयान्नन्दाग्निराशिगतरवत्तद्धृत॥२२॥ मध्यं ध्रुवं ध्रु
१३ वकेन्द्रं स्याच्छीघ्रकेन्द्रस्फुटग्रहम्॥ ध्रुवशीघ्रान्तरं कुर्यात्स्फुटं मुनिविभाजि
तम्॥२३॥ लेख्यं कलादिनादिस्यादचिके ध्रुवकेन्द्रके॥ यनादिनगरांकुर्याद्दरां
शीघ्रचिके पुनः॥२४॥ ग्रहे वक्रगते मार्गे पाते वक्रीद्धकेतथा॥ अस्तोदयं यनरांस्या
द्ध्यस्त्ययं पुरुषवक्रके॥२५॥ राशिनन्दत्रयोः संक्रान्तिकालानयनार्थं ध्रुवकेन्द्रसंज्ञ

अ	२७००	पु	६००	ह	१२००	मू	१८००	पू	२४००	क	६७५	म	२२५
भ	१००	पु	७००	वि	१३००	पू	१९००	उ	२५००	सिं	९००	कुं	२२५०
कृ	२००	अ	८००	स्वा	१४००	उ	२०००	रे	२६००	क	११२५	मी	२४७५
रो	३००	म	९००	वि	१५००	अ	२१००	मे	२७००	तु	१३५०		
मृ	४००	पू	१०००	अ	१६००	श	२२००	व	२२५	व	१५७५		
आ	५००	उ	११००	ज्ये	१७००	रा	२३००	मि	४५०	ध	१८००		

कराशिनन्दत्रयो ध्रुवाः कोष्ठाद्विलिष्यते। एकशतसंख्यानन्दत्रस्य भोगः॥ पश्चे

१३

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

भोदृगगरास्यस्वलत्वात्फलादिनादिनपतातेध्रुवगरो३६५यश्चषष्ठ्यधिकरातत्रयसंज्ञो
ज्यफलं पातयेत्॥॥

विंशत्यधिकशतद्वयमेकराशेर्भागः॥यस्यनत्रस्ययस्यराशेर्वासंक्रमणामा
नेतुमिष्यतेतस्य ध्रुवकेन्द्रस्य ध्रुवकेन्द्रस्यनिकटे स्फुटग्रहं संस्थाप्यशीघ्रके
न्द्रयोरन्तरंकार्यम्॥म ध्रुवसंज्ञकराशिनन्दत्रवक्रंसंक्रान्त्यानयनार्थमिदम्॥
शेषंग्रहस्यस्वकीयस्फुटभुक्त्याविभज्यलब्धंदिनादिनादिकंफलम्॥ध्रु
वकेन्द्राच्छीघ्रकेन्द्रेऊनेसतिदिनगरोयनंकार्यम्॥ध्रुवकेन्द्राच्छीघ्रकेन्द्रेअ
धिकेदिनगरोत्रसराकार्यम्॥एवंतुदिनगराक्लृप्तायुताकारे भागहारकेक
थितैः॥शोध्यन्तेयकवर्गजेकुर्याद्ग्रहस्यदिवसभुक्तिम्॥॥इतिपञ्चसि

१४

१४

द्धान्तसौर्यभास्वत्यांग्रहस्फुटाधिकारश्चतुर्थः॥ ॥शकेन्द्रकालात्खयमे
षु५२०हीनात्षष्ठ्याद्यष्ठ्यादि०प्रशेषाग्रयनांशकाः स्युः॥ग्रहगरास्तेयुक्तेश्व
कार्यामवेद्युरन्दद्युनिशोःप्रमाणा॥१॥मेष्वोर२७धिकास्तेयुत्रवाराप४४शुद्धास्त
त्सङ्क्रान्तोदयनादिकालः॥ध्रुवन्दत्तोऽगाष्टकुभि१८९गजाब्दैः१७८स्वस्वै
गतिष्वोत्तरदन्तिरोत्तु॥२॥ततःखरामं३०क्रमशस्वदद्यात्सार्द्धं४५सषष्ठंव
३५दलं१५वराद्धम्॥पलप्रभाद्वंशरषड्यमारद्धपतंपचेन्दुत्त१५स्तत्स्वमृगांव
गोलात्॥३॥ग्रहद्वलंन्यस्तमितोनिशार्द्धंत्तयोर्गतिष्वान्तरतंनतंव॥चन्द्रा

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

१५

खि२१निघ्नायलभाद्दिताबलंकावचिः स्यादिहदन्तिराणान्दिः॥ष६ इंवराद्दं
दरा१०भागहीनंयाम्यंहिरामांशयुक्तंदरांशम्॥तदन्तिरहीनान्दिविहे०ध्युनोयु
क्तंभानोनुदङ्दिरातःप्रभास्यात्॥५॥शायादराश्रांशात१०० संयुताचमध्यप्र
भानाभवतोहराङ्कः॥शाता१०० हताहर्दलतस्तदाप्तंभहर्गतेष्वाघटिकादिकालः
॥६॥खखेन्दु१०० निघ्नाध्युदयाद्गतेष्वनाप्तोप्तमध्यप्रभयासमेतम्॥शाता१००
नितंतद्दशभिर्विभक्तंलब्धोङ्गुलाद्याभवतोप्सितामा॥७॥भानुभाद्दिगरायत्तव
मध्यगंयावदत्रतुरगानितंवयत्॥रात्रिमानगुणितंशरेन्दुभि१५र्भाजिता

१५

रजनिभुक्तनाडिकाः८॥लब्धंतुसूर्योदयतःप्रसाध्यंस्वमोदयैःसौरदिनानु
पातात्॥चन्द्राश्विरामनिघ्नापलभाद्दितावलङ्कावचिःस्यादिहदन्तिराणान्दिः॥९॥
द्विरगुणाविषुवच्छायाविभजेत्क्रमरात्रिया॥सूर्या१२ह१५षड्गुणो३६लब्धं
वरखराऽयलादिकम्॥वस्वन्द्र२७८नन्दनन्दाश्वि२९९त्रिर३३खक्रमो
क्रिमात्॥वरखराऽनितंयुक्तंविनाऽऽऽ

बलप्रमाण

अजादिकानांउदयमारभ्यअस्तमयान्तेविनाडिकाःशेयाः॥

लादौविपरीतंस्यात्३३५।३४५।३४२।३०४।२५३।२२१॥द्राशिमानेनिजोज
यत्॥१३॥तात्कालिकोर्कोऽयनभागयुक्तस्तद्भोग्यभागेनुदयाहतःस्वः॥खा
ऽन्मु३०हृतस्तंरविभोग्यकालंविशोधयेदिष्टघटीपलेष्टम्यः॥तदग्रतो
रात्र्युदयाश्वशेषमरुद्धतत्वाग्नि३०गुणालवाद्यम्॥अयुद्धपूर्वमेवनैरजाद्ये
र्युक्तेतनुःस्यादयनाशहीनम्१५॥भोग्याल्पकालेखगुणा३०हृतेर्कःस्वोदयाद्
द्राशयुक्तोविलग्नम्॥अर्कस्यभोग्यस्तनुभुक्तयुक्तोमध्योदयाढ्यःसमयोविलग्ना
त्१६॥यदैकमेलग्नरवीतदात्तद्भागान्तरद्वादशखाग्नि३०भागः॥स्यादिष्टकाला

यदिलग्नमनंशोभ्योद्युरात्रादयवारजन्याः१७।रात्रीष्टकालेतुसषड्भसूर्याद्भजे
त्तत्तायुनाकवदिष्टकालः॥॥इतिपवसिद्धान्तसौर्यभास्वत्यांत्रिप्रश्नाधिकारःपवमः॥
द्विरद्वारविःपर्वहृताभ्रयुक्तोद्विघ्नि१०स्तमोष्टद्वदिनाद्भुवाढ्यः॥तमोयुताको
त्तखखभा२७००भसोम्यायाम्यःशरोऽल्पःस्वदशाराहीनः॥१॥मानंहिमांशोर्गति
रग्नि३हीनादिग्र१०द्वाघ्नचतुर्भिः४खतमःप्रमाणम्॥तद्योगतोर्द्वेरारवर्जितवर्ग
सःस्फुटांशोःस्फुटपर्वसंज्ञोः२॥स्वद्वादशांशा१२नितमर्कमानंस्वजातिभाजा२२नि
तमिन्दुमानम्॥त्रिरद्वेन्दुभोग्योऽष्टनखा२०८न्वितार्कभोग्याग्निभागेनविवर्जितोऽग्रा२
ग्रोः३॥स्थित्यर्धमङ्गाद्धृतमिन्दुखण्डंखयज्ञ५०

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

युक्खराऽविखरिऽत्तव ॥ होनंचनंपर्वरिशीतरश्मेः स्वरीथमुन्नीखतदिष्ट
कालः ४॥ व्यासाद्विशति २० युरीतात्स्फुटं निजमानेन भाजितात्विश्वा ॥ व्या [illegible] ह्यीन
खराऽद्रसद्रसंगुणा ॥ खयच्च ५० युक्खराऽफलविमर्दम् ॥ होनंचनंपर्वरिशीवन्द्रभा
न्वोर्निमीलनोन्मीलनकोभवेताम् ॥ ६ ॥ खखेन्दुवेदा ४१०० चिकभास्करस्य प्राग्वद्भव
क्रा २७ ॥ वृदिशः शरश्च ॥ तत्साष्ट ८ भाजस्य कृतिः स्फुयाशोर्यथादिशं व्यस्तमितः ख
राशोः ॥ मध्याद्दिनात्प्राक्परतश्च सौम्य [illegible] याम्यनतं स्यादथ नक्तिश्च ॥ कृतो
स्तुतुल्यान्यपदशोः क्रमेण याशोन्तरं वावल [illegible] नारवीन्द्वोः ८ ॥ द्विद्वादशोथया
मि त्रैसमराशिगतेथवा ॥ तथा षड्काष्ठके वैवग्रहणावद्ध

तेः

सूर्ययोः ॥ ९ ॥ इति भास्वत्पावन्द्र्यग्रहणाधिकारः ष [illegible] ष्ठः ॥ ॥ तिथिर्यातिदिनार्द्धे
तुनेयंतदुत्तरम् ॥ दिनार्द्धे तिथिमध्येतु यातियाम्ययदात्तदा ॥ १ ॥ नक्ताद्दशा १०
भ्राजिन २४ युक्ता तत्तत्स्वनंतेनयुक्तंनतेव ॥ तत्खाङ्क ९० निघ्नानयुतस्य भानोः
प्राचीप्रतीच्योरवरारः प्रसाध्यः ॥ २ ॥ पृथक्शताशा १०० चिकतुङ्गमन्तक्तदन्तियो
गान्तरितानतिः स्यात् ॥ तत्स्वनंदिग्गु १० रीतंगुणा ह्रीनंचनंप्राक्परयोरव
राशोः ३ ॥ ततस्तमस्संप्रयुता क्षरश्च शरावनत्यन्तरयुक्स्फुटः स्यात् ॥ मानंर
विभोग्ययुताङ्क ६२ नन्दास्तद्ग्रहकोच यः स्थितश्चन्द्रः ॥ इन्दोश्च भोग्यंनगना
गष्ट ७ युक्तंतन्मानयोर्योगदलं स्फुटन ॥ शरेरा हीनंयदिहावशेषंतद्वानु

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

रवेरांशु स्फुटपर्वसंधौ ॥४॥ आसावतु ४ ध्वात्सवितुः खराम ३० आसैकयलघं
स्थितिमर्द्धनार्द्धं ॥ इतीह सूर्यग्रहणो विशेषः शेषं तु चन्द्रग्रहवद्विवि
न्यसम् ॥ इति भास्वत्या सूर्यग्रहणाधिकारः ॥ ॥ मानेशरादेः स्वनतस्य पञ्च ५
भागोनदि १० कशेषहृताङ्गुलाद्याः ॥ चन्द्रार्कमानाङ्गुलसंगुणा सा खखाग ७०
मन्त्रावलनाङ्गुलानि ॥१॥ चन्द्रार्कयोर्दिक्समराऽन्तरस्य सव्यापसव्यवलना १८
ग्रसूत्रे ॥ मध्यादुदङ्निरसात्तः शरान्तात्तमोर्द्धसूत्रे रविचन्द्रखण्डैः ॥२॥ श
रखन्द्रसूत्रमाग्रासोग्रासपर्वकस्य दिक्शरः ॥ षष्ठ्योनिहताः सर्वे हृताङ्गुलवि
भाजिताः ॥३॥ खखाखिवेदाद्विगतेयु ४२०० गाद्दिव्यान्नितः श्रीपुरुषोत्तम
स्यः ॥ श्रीमान्सुतानन्दइतिमाहमाहसरस्वतीशङ्करयोस्तनूजः ॥ ४ ॥ ॥ इतिश्री
भास्वत्यां परिवेषखाधिकारः समाप्तः ॥ शुभमस्तु श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीराम श्री जीवसहाय

K K S U LIBRARY
RAMTEK
441106
M-1320
Dist Nagpur

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

[OrderDescription]
,CREATED=22.10.20 13:13
,TRANSFERRED=2020/10/22 at 13:15:46
,PAGES=18
,TYPE=STD
,NAME=S0004386
,Book Name=M-1320-BHARSHWAT PARILEKHA
,ORDER_TEXT=
,[PAGELIST]
,FILE1=00000001.TIF
,FILE2=00000002.TIF
,FILE3=00000003.TIF
,FILE4=00000004.TIF
,FILE5=00000005.TIF
,FILE6=00000006.TIF
,FILE7=00000007.TIF
,FILE8=00000008.TIF
,FILE9=00000009.TIF
,FILE10=00000010.TIF
,FILE11=00000011.TIF
,FILE12=00000012.TIF
,FILE13=00000013.TIF
,FILE14=00000014.TIF
,FILE15=00000015.TIF
,FILE16=00000016.TIF
,FILE17=00000017.TIF
,FILE18=00000018.TIF
,

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection